

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Lahaja sveder vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, iside „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 2. Naročnina in inserati pa opravištvu „DOMOLJUBA“ Vodnikove ulice št. 2. — Namanila se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 11.

V Ljubljani, 2. junija 1898.

Letnik XI.

Sprejem novega kneza in škofa.

Pozdravljen tisočkrat v Ljubljani,
Namestnik božji, nam poslani.

J. Bilc.

Mogočno je zagrmel v petek 20. maja ob 1/2 12. dopoldne topov strel z grada, naznanjajoč prebivalcem stolnega mesta, da so se pripeljali težko pričakovani novi knez in škof dr. Anton Bonaventura Jeglič. Vse je hitelo na kolodvor, želeč čim preje videti svojega prihodnjega višjega pastirja. Ljubljana je oblekla praznično obleko; slovenske, mestne in cesarske zastave so plapolale raz mnogih hiš.

Novemu knezu in škofu sta se peljala nasproti stolni dekan dr. A. Čebašek in kanonik A. Zamejco, da jih pozdravita na prvi postaji naše dežele, v Št. Petru na Notranjskem. (Pripeljali so se namreč premil. g. škof iz Reke). Po vseh postajah jih je pričakovala duhovščina, uradništvo in verno ljudstvo, ki je bilo kar očarano po prijaznosti škofovi.

Na ljubljanskem kolodvoru so jih pozdravili stolni prost dr. L. Klofutar v imenu stolnega kapiteljna in duhovščine, deželni predsednik baron Hein v imenu vlade, deželni glavar O. Detela v imenu dežele in poveljnik ljubljanske vojaške garnizije, feldmaršallajtnant pl. Höchsmann. Zunaj pred kolodvorom jih je pričakoval pod nalašč zato narejenim šotorom mestni župan Iv. Hribar, kateremu so na njegov lep nagovor in pozdrav odgovorili med drugim tudi tole: »Tukaj sem; med Vami sem — ves Vaš! Z Vami h čem se veseliti, z Vami delati, z Vami trpeti, za Vas, ako treba, tudi umreti. Boga pa prosim, naj blagoslovi naše skupno delovanje v probujo krščanskega življenja in v blagor našega dragega naroda.«

V imenu slovenskih gospej in gospodičin jih je nagovorila gđc. Drčeva.

Nebo, ki je bilo do sedaj čmerno in oblačno, se je zjasnilo, in krasno majnikovo solnce je gledalo spreved, ki se je pomikal od kolodvora v mesto. Po ulicah so stali na obeh straneh učenci in učenke raznih šol, za njimi pa nebrojna množica naroda, ki je navdušeno pozdravljala novega škofa. Pred frančiškansko cerkvijo je postavilo mesto slayolok z napisom: »Kar dalo nam nebo najboljših mož — Mej prvimi si Ti!« Pred stolno cerkvijo so jih pričakovali duhovniki. Na to so podelili premilostni g. knez in škof svojim vernikom prvi slovesni blagoslov.

V soboto zvečer so priredila razna slovenska društva novemu knezu in škofu prav veličastno podoknico. Ko je odsvirala vojaška godba, zapeli so pevci »Lepa naša domovina«, »Zvezdi« in »Jadransko morje«. Ljudstva se je kar trlo; skoro vsa Ljubljana je bila zbrana okoli kn.-šk. palače. Množica je burno in navdušeno pozdravljala novega škofa z »slava« in »živijo«-klici. Do vrhunca je pa prikipelo navdušenje, ko se prikažejo presvetli knez na oknu, da se zahvalijo za krasno, veličastno podoknico.

»Dvema idejama se hočem posvetiti«, so rekli, »ideji krščanski, ki je globoko vkoreninjena v moj mili narod. To idejo moram in hočem neprestano gojiti kot vaš škof, za katerega me je potrdila Njegova Svetost in njegovo apostolsko Veličanstvo. Druga ideja pa je mila slovenska narodnost. Kot vaš rojak, kot sin slovenske matere hočem vsikdar zvest ostati tej drugi svetinji millega mi naroda. Posvetiti hočem narodni stvari, mili slovenski domovini vse svoje moči. Živel slovenski rod, živila slovenska domovina, živila slovenska Ljubljana! Živel tudi za naš mili narod toli potreben zavod, za katerega se posebam v poslednjem času tako vneto potegujete, živel slovensko vseučilišče!«

Te besede so kakor električna iskra prešinile množico, in sumnim, krepkim ovacijam ni bilo ne konca ne kraja. Prihajale so iz srca vernih Ljubljancev.

Krono vseh slavnostij privedom prihoda pa ima nedelja, 22. maja. Že v soboto je zaznamovalo slovesno zvonjenje po vseh ljubljanskih cerkvah po Ave Mariji svečanost prihajajočega dneva. Ravno tako je zvonilo in pritekalo tudi v nedeljo zjutraj od 7—7½ ure.

Malo po pol desetih je bil slovesen obhod iz škofije po mestnem trgu. Dan je bil krasen. Mnogo duhovnikov (nad 120) je prišlo iz cele škofije poveličevati slavnost. Tudi zastopniki vseh oblastev so bili v cerkvi. Konzistorijalni kancelar prebere cesarsko volitveno pismo Nj. h. c. kr. apostolskega Veličanstva in pa apostolska pisma sv. Očeta papeža, ki so pisana do visokočastiljivega kneza in škofa, do stolnega kapiteljna, duhovstva in vernikov. Nato je sledil krasen latinski nagovor mil. g. stolnega prošta in p. srčen, ljubezni poln odgovor p. svetlega kneza in škofa, kateremu so se poklonili vsi pričujoči duhovniki (homagium).

Najkrasnejša točka vse slovesnosti pa je bila škofova pridiga. Šli so Premilostni na prižnico v polnem ornatu, s škofovo kapo in palico. Predstavili so se na-

rodu v prostostih, p. srčnih besedah tako domače, tako iskreno, da je bilo vse do solz ginjeno. Kraljtim besedam je pomagala do tolikega uspeha velika, bolj suha, veličastna postava v škofski obleki, in pa ogenj ljubezni, prihajajoče iz srca, ki je oddano Bogu in narodu. »Svoje namene«, so dejali, »bom pojasnil kmalu v p. striskem listu; geslo moje je: Pridi k nam tvoje kraljestvo po Mariji. Po tem geslu se hočem ravnati v svojem delovanju v prid svojemu milemu narodu. Z jednako skrbjo in ljubeznijo bom deloval tudi za Nemce v škofiji, ker katoliški škof ne sme delati razločka med narodnostmi, temveč deliti na vse strani isto ljubezen in skrb, zato da pridobi vse za kraljestvo božje«.

Za tem je bila slovesna pontificalna maša in na koncu p. p. žev blagoslov. Končane je bilo sv. opravilo ob polu eni.

Vsa Ljubljana je polna h ale novemu knezu in škofu. Osvojili so si premilostni višji p. srca vseh, katerim je bila dana prilika jih videti. Sveti ogenj božje ljubezni, plamteč iz Nj. hovega srca, vžiga in širi ljubezen. Bog daj obilo blagoslova vsemu delovanju p. svetlega kneza in škofa. Blagoslovljen, ki je prišel v imenu Gospodovem!

Razgled po svetu.

Avstrijski državni zbor se je sešel 1. junija zopet k zasedanju, katero utegne trajati kakih 14 dni; potem se pa preloži za dobo treh mesecev. Kakor je razvidno iz povabil, poslan. h od predsedništva državne zbornice, se bo nadaljevala zopet razprava o nujnih p. edlogih glede preuredbe jezikovnega vprašanja. O kakem resnem delu pač tudi v tem času ni misliti, ker so Nemci menda že zopet nabrali važnejšega gradiva, s katerim bodo skušali preprečiti splošno delovanje. V takih razmerah bodo zamogli p. slanci že dosti storiti, če izvolijo jezikovni odsek, v katerem naj bi se potem pretresavalo jezikovno vprašanje. — V delegaciji so končali 18. pretečenega meseca večinpoma vsi odseki svoje delo; 23. maja so se pa pričele plenarne, to je take seje, pri kateri so navzoči vsi delegati. Proračunski odsek je sprejel mirno posamezne točke, le pri naknadnem kreditu se je vnel daljši razgovor. Ker sta pa vojni minister Krieghammer in zunanji minister Guldowski podala v tej zadevi zaupna pojasnila, se je vsprejela tudi ta točka.

Ker se ni omenjalo v pogovoru na delegacijo nič o *trozvezi* in ker ni tudi nemški cesar pri zaključanju nemškega državnega zbora nič črnil o njej, so zahtevali nemški nacionalci o tej stvari pojasnila. Menili so namreč, da trozveza več ne obstoji, ker je Avstrija tudi s slovansko Rusijo v prijateljskih razmerah. Zunanji minister jih je pa krepko zavrnil, rekoč, da se razmere niso nič spremenile, in da je trozveza, kakor je bila desedaj, trdna opora evropskemu miru.

Predsednikom graškega nad sodišča, pod katerega spada tudi Kranjsko, je imenovan grof Glajspah, bivši pravosodni minister, ki je podpisal z Badenijem jezikovne naredbe. Nemci, liberalne in nacionalne barve, so radi tega vsi iz sebe, dsi je Glajspah sam pristen liberal.

V Nemčiji se je zaključil 6. maja državni zbor. Volitve za novo zbornico so sedaj že v polnem tiru. Razne stranke objavljajo povsod svoje programe. Cele zaboje tisk vin razpošiljajo volilcem. Najhilejšo agitacijo pa uprizarjajo socijalni demokratje po vsej državi. Njihovi časopisi pravijo, da bodo veljale letošnje volitve socijalne demokrate gotovo več sto tisoč. Glavne volitve se vrše 16. ožje 24. junija.

Na Francoskem so končane sedaj volitve. Vendar pa niso izpadle v istem razmerju kakor prvotne. Propadlo je namreč več vladnih kandidatov, mej njimi tudi bivši in sedanji ministri. Izvoljenih je iz 177 volilnih okrajev 66 liberalcev in naprednjakov, 61 radikalcev, 38 socijalistov, 10 monarhistov, dva zmerna republikanca. Vsled tega izida razpolaga vlada le z nezadostno večino in pričakuje se, da odstopi Melinejeva vlada. Kolonijalni minister Lebon, ki je tudi pogorel, je že vložil ostavko.

Na Laškem je zavladael nekoliko mir, vsaj na videz. Vedno pa se vre mej sestradano in razdraženo množico in bati se je, da kmalu zopet boj nastane. Vlada je zaprla sicer, kakor poročajo njena glasila, okrog 1600 glavnih nemirnežev in voditeljev upora, v ječe in

razpustila tudi več društev; toda s tem je malo pomagalo, ker se brez društev uporniki ravno tako lahko zbirajo. Zadnjih nemirov v Milanu dolži laška vlada tudi kardinala Ferrarija, češ, da je nalašč povodov nemirov zapustil mesto. Čudno, da frimasonska gospoda noče biti nič kriva pri vsem tem, ko le ona tira ljudstvo s svojim oduševanjem v nesrečo in s svojim brezbožtvom v obup.

Na Angleškem je umrl 19. maja jeden najvplivnejših angleških državnikov, Gladstone. Rojen l 1809 v Liverpulu je študiral v Oxfordu. L. 1832 je bil izvoljen v parlament. Od l. 1834 je bil večkrat poklican v ministerstvo, kjer je deloval uspešno, zlasti od l. 1865. Ustanovil je poštne hranilnice na Angleškem, izvedel nebroj važnih del na cerkvenem in gospodarskem polju, predlagal volitveni zakon, odpravil kupovanje častnih mest v armadi. V zunanji politiki ni imel radi svoje prenatrženosti toliko sreče. L. 1886 je pa prenehal, ko se je moral umakniti z ministerskega sedeža Salisburyju, svoje javno delovanje in posvetil konec življenja študijam, zlasti se je marljivo pečal z grškim jezikom. Z Gladstonejem, ki je bil vnet zagovornik protestantske anglikanske cerkve in velik nasprotnik papeštva, je zgrubila Angleška mnogo, posebno se revno irsko ljudstvo, za katero se je zelo potegoval.

Odkar je izbruhnila vojaka mej Španijo in Ameriko, se je vedno govorilo, da odstopi ministerstvo na Španjskem. In res so dali vsi ministri ostavko 15. maja. Kraljica vladarica pa je zopet naročila sestaviti Sagasti novo ministerstvo. Opravila zunanjega ministra katerega so sedaj že dobili v osebi vojvode Aluto Rio, je vodil začasno ministerski predsednik Sagasta.

Mej Španjci in Amerikanci pa se ni prišlo do večje bitke, odkar so streljali Amerikanci pod poveljstvom admirala Sampsona na pristan Moro pri San Juanu, najbolj severni točki otoka Portoriko, in odkar se je bil precej hud, nad ječno uro trajajoči boj pri Kardenas, kjer so naklestili Španjci Amerikance, ko so se hoteli vtihotapiti na suho iz ladij. Ameriško brodovje zalezuje sicer prav pridno pod Sampsonom Španjce in krozi n' prestano okoli Kube, da bi zaprlo pot španjskim ladijam. A premeteni španjski admiral Cervera se ogiblje srečno in spretno s svojim brodovjem vsaki dotiki, dokler mu ne pride izdatna pomoč iz Kadiksa, kjer se nahaja še veliko števil ladij. Sedaj je dospelo španjsko ladijevje v zaliv San Jago, na južnem delu otoka Kube in tudi ameriško se je začelo pomikati proti jugu pod Sampsonom in Sleiom, da bi zajelo Cervero v zalivu. V kratkem more torej priti do odločilne bitke mej Španjci in Amerikanci.

D o p i s i.

Z Brezlj. (Shod gorenjskih dekletskih Marijinih družb) se je 24. majnika na Brezjah sijajno zvršil. Udeležile so se sorska, šentvidska, smartinska, šenčurska, trsteniško-goriška, predaseljska in škofjeloška družba, ki je najstarejša izmed njih. Marijine hčere, ki so došle že prejšnji večer ali že v jutro slovesnostnega dneva, so šle naproti onim, ki so prišle s vlakom. Po sestrinakem pozdravu so se vračale vse v silno dolgi procesiji med ubranim prepevanjem in glasnim streljanjem v Marijino svetišče, ki se je napolnilo s cvetom gorenjskih deklet. Preč. g. dr. Jožef Gruden je v izbranih besedah dokazal — prazniku primerno — da Marija je bila vsikdar pomočnica kristijanom, da je pa še posebno dobra mati njim, ki se ji popolnoma posvetijo. Nato so gg. predniki darovali sv. maše za svoje družbe. Glavno opravilo je imel starosta g. Jožef Kerčon, ustanovnik škofjeloške in sedanji prednik predaseljske družbe. Ob polu 2. so bile pete litanije. Pred n' nato so se vrstile lepe pesmi z gorečimi molitvami. Marijine hčere, katerih vsako je dičila Marijina svetinja na sinjem traku, so tu jasno pokazale, da nimajo Marije samo na prsih, marveč da imajo tudi v srcu gorko ljubezen do nje. Vsak pričujočih je rekel: »Tako molitev Marija mora ustisati.« Ko so predniki slišali, da so se vnete Marijine častivke iz lastnega nagiba v glasni molitvi spominjale presvetlega knezoškofa, so mu veselega srca brzojavno sporočili udanost gorenjskih Marijinih hčere. — »Velikrat sem

bila že na Brezjah; pa tako lepo ni bilo še nikoli — nikoli se še nisem tako težko poslovila od Marije«, tako je rekla skoro vsaka odhajajočih. Bil je res to dan, ki zasluži z zlatimi črkami biti zaznamovan v letopisih gorenjskih Marijinih družb! Z ljubljenim Sinom vas blagoslovi mati Marija — tako pozdravljajo vaši predniki vas, Marijine hčere — ker je pa velika večina izmed vas v družbah, in so bili vaši gospodarji tako poštenovalno dobri, da so vas ob tako jasnem delavnem dnevu odpustili k materi Mariji, naj tudi njim Marija tokrat povrne!

Sv. lino, dne 9. maja obhajala sta pri nas s svojima zakonskima družicama občasnostovana Pavel Povše, kjučar, in Marija Dolinšek svojo zlato poroko. Nekaj izvanrednega je, da sta zlati nevesti sestr. Prvemu se živijo vsi deseteri otroci — najmlajši sin ima 29 let — in gotovo sta bila častitljiva jubilaanta vesela, videč ta slavnostni dan okrog sebe vse razun jednega, ki biva v Rimu kot brat pri o. frančiskan. — Veselje je bilo obče. Mnogobrojna množica je cerkev napolnila, celo iz sosednih župnij so nekateri prihiteli, ki so z vidnim zanimanjem sledili svetemu opravilu. Ginjeni in hvaleznim srcem so slavljenci stopili pred altar Gospodov, ponovno neoskrunjeno zvestobo in ljubezen. Mi le želimo, da priromajo do skrajne meje človeškega življenja, v milosti božji zat'nejo trudne oči in dosepejo na nebesko ženitnino, katere ne bo treba ponavljati — vsaj bo

brez kosa. — Pri nas so ljudje zdravi, hvala Bogu. Posebnost utegne biti, da od lanskega velikega tedna do letošnjega ni bilo nobenega ženskega mrliča.

Ostrov rhar.

Z Dobrove pri Ljubljani: Pri nas so ustanovili za celo občino prostovoljno gasilno društvo v proslavo cesarjeve petdesetletnice. Začasni odbor bil je minolo leto naročil brizgalnico pri Albertu Samassi v Ljubljani:

Listek.

Knezoškofu dr. Antonu Jegliču.

V Sarajevu izhajajoči »Franjevaški Glasnik« je objavil o našem knezoškofu nastopne črtice:

Kadar zapiha v zgodnji pomladi hladni sever po cvetočih travnikih in zelenih tratah, tedaj mori mrzli in smrtonosni dih njegov nežna stebela pisanega cvetja, katero poveša tožno svoje glavice in čašice, mamljiva njih lepota otemni, lepi vonj izpuhti, preje tako bujno in v barvah se izpreminjajoče cvetje sedaj — poginja. In čašice se krčijo bolj in bolj, naposled zapró umirajoče oči, a na njih se zaleskeče kapljica kristalne rose, — kakor bi kanila poslednja solza — a vse to že gine, vene, blede in uveli cvetovi že tudi umirajo. — Takrat je prinesel nesrečni brzozav nepričakovano vest iz večnega mesta, katera je žalostno zadela vsako srce, ki jo je prav razumelo. In ta žalostni šepet se je širil brzo od ust do ust, in šepet se je spremenil v glasno vršanje, in to vršanje zopet je odmevalo gromovito, toda žalostno po hribih in dolinah, vaseh in mestih naše mile Bosne. Tedaj so se privlekli marsikomu črni oblaki na nabrano čelo; marsikdo se je tedaj skrbno zamislil, — marsikdo žalostno vzdihnil, — a iz sto in sto grl čuješ en vaklik, kakor iz jednega grla: Ah, izgubili smo ga!

Da! Izgubili smo ga, tarnajo nesrečni siromaki mesta sarajevskega, kakor da so jim odveli kleti sovragi mile in drage svojce v sužnost; izgubili smo ga, jočejo bolniki in žalostni, ker bodo sedaj izgubili sladkega tolažnika in premodrega svetovalca; izgubili smo ga, čuješ, kjer tožijo spokorniki in spokornice, ker jim oči ne bodo več gledale onega, ki jih je otel očitni smrti pekla ter jih privedel na gotovo pot izveličanja; izgubili smo ga, odmeva žalostno iz skromnih bivališč duhovništva, redovniškega in posvetnega, ker nimajo več dragega prijatelja in skrbnega očeta; izgubili smo ga, zbori žalobno, kakor šum bobnečega veletoka iz ust prebivalcev širne Bosne, ker jim govori poslednjikrat »z Bogom« oni, kateri jih je s svojim ljubkim pogledom, s svojim sladko se smehljajočim licem blazil in razveseljeval; izgubili smo ga, govore solznih očí nesrečniki in siromaki katoliški, pravoslavni in tureki, katere je ta vrli in plemeniti mož tam obiskoval v njih bornih kočicah, jim otiral solze, delil pomoči lačnim in žejnim, trgal duše peklu iz žrela in jih hranil z zveličalno hrano sv. evangelija;

Brizgalnico, ki stane 1350 glđ., so pripeljali dne 3. maja. Upali smo, da je ne bomo tako hitro potrebovali. Toda dne 11. maja svečer pred 11. uro se zavrti dol v Kozarjih. Gasilci takoj hite z novo brizgalnico gnat ter v kratkem času udeše ogenj. Zgorela je posestniku Dolinarju hiša št. 25, katero je bil minolo jesen kupil od bokalske graščine. Kako je ogenj nastal, ni znano.

izgubili smo ga, zdihuje neutolaženo in milo mnogobrojna mladina starih sol visjih in nižjih ženskih razredov, z njimi pa tudi učiteljake pripravnice, dalje njih učiteljice, sestre »Bozje Ljubezni«, z njimi tudi štirje njihovi zavodi, katerim je bil omenjeni mož ravnatelj in spiritual; izgubil sem glavni stolp, izgubil glavo svojo, govori utaljeni kapitelj, a z njim tudi njegovo skrbno in krasno dete »Vrhbosna«, s katero tudi sladki pobratim »Balkan« neutešljive, gorke solze toči, ker on jima je bil plodovit, duhovit in trajen sotrudnik, pisatelj nje članke sedaj pod imenom »dr. Bonaventura«, sedaj pod črko »J.«, toda članke, po vsebini jedrnat in obliki krasne; izgubila sem ga in ne morem se potolažiti, — ključ osirotela spovednica njegova v stolni cerkvi mesta Sarajeva, kjer je služabnik božji sedel že ob petih zjutraj, da je izpovedoval, in je po tri, štiri in sedem ur ostajal v nji vsako nedeljo, praznik in sploh, kadar koli je bilo treba, da bi le kako dušo pripeljal sopot do Jezusa v njegov ovčjak; izgubil sem ga, toži tamošnji č. župnik, ker izgublja z njim najkromnejšega kapelana, ki mu je rad pomagal v pastirstvu, je krščeval, izpovedoval, obhajal, previdaval umirajoče ter mu sel v vsem na roko. Ko je bil povišan v škofovsko čast, se mu je jako ginjaivo zahvalil omenjeni župnik na prostovoljni kapelanski službi, misleč, da se ta odslej ne vjema več z njegovo vzvišeno škofovsko častjo.

Ko torej med drugim izrazi tudi svojo žalost, da z dšesdanjim kanonikom izgublja čvrsto kapelansko moč, mu odgovori posvečeni škof: »Popolnoma neznatna je usluga, katero sem vam izkazal; sploh pa se s tem stvari niti za laš ne spremene in jaz ostajam še nadalje vaš kapelan.«

Izgubili smo ga, čuješ iz premnogih grl, toda koga? Naj vam pove to tista naša vlada, pri kateri je mož božji uspešno in neustrašeno branil pravice sv. cerkve in s svojimi neovrgljivimi dokazi odstranjeval veri nevarne naredbe; naj vam potrdijo to razne vere in narodnosti, kako je vzvišen nad strankami gorel za slavo božjo in zveličanje neumrljivih duš; naj vam pove mož posebne previdnosti božje, naš oče, naš presviti gospod nadškof, naš dr. Josip Stadler, kateri je očitno rekel, da izgubi z njim vzor duhovnika, redovniškega in posvetnega; naj vam priča njegovo bivališče, katero je

bolj podobno samostanski celici, nego sobi visokega dostojanstvenika, ker v nji ne vidiš drugega, kakor gole stene, priproste stole in nekaj svetih stvari.

Ta apostolski mož, ta izvanredni služabnik božji, ta neumorni širitelj slave božje, ta za zveličanje duš vneti delavec in iskreni ljubitelj nesrečnikov in siromakov je dosedajni kanonik, nadšk. generalni vikar, arhidijakon vrhbosenskega kapitlja, predsednik ženi-benega sode, apostolski protonatar, dosedaj posvečeni škof, spiritual sester hčeri »Božje ljubezni«, ravnatelj omenjenih sestra in njih šol, ravnatelj ženske priprav-nice v Sarajevu, upravitelj četverne Marijine kongrega-cije, ta redki mož je sin zemlje slovenske, po imenu dr. Anton Jaglič, odslej presvetli knez in škof ljubljanski.

Kakor sem že pripomnil, se je glasila za naša srca neugodna brzojavna vest o njegovem imenovanju in premeščanju. Ravno smo se nekoliko utolažili, da ga bomo gledali še nekaj mesecev v svoji sredini. Toda žalostna tolažba. Tesnih src smo bili zadnji čas. Toda ta sicer žalostni trenotek postal je še žalostnejši z novo-došlo nezgodo. Kakor naš Odrašenik in kakor sv. Pavel, katera je peljal sv. Duh v puščavo, predno sta nasto-pila svoje apostolsko delovanje, tako je tudi on že sredi meseca marca zapustil naše mesto, da se na tistem Lo-krumu pripravlja s postom in molitvijo na težavni posel, kateri ga čaka, dokler se je vrnil še enkrat k nam, da nam reče zadnji »z Bogom«. Prišel je in nam rekel! Prišel je dan, črni dan ločitve! Odbila je določena ura — in glej, ostavlja nas! Voz se pomika, konji potezajo kočije, leté, vozijo nam milega in nepozabljenega, a ne vedo, koliko dragocenost jemljejo našemu ranjenemu srcu! Vsaj tako ne hitite! Stojte, konji, besni konji, ne-usmiljeni konji, on je naš, za nas se je žrtvoval, nas ljubil, nam se izročil, sicer ga morebiti nikoli več ne dobimo nazaj! Ah, ne slisijo! — Živine! Toda čemu bi se jezil nad nedolžno zivalijo? Rajši bodimo tihi, da nas nemo živinče ne pokara, kakor je bilo z Balaamom, ko je je hotel siliti, da ne vrši božjih zapovedij. Ali je torej živinče krivo? Ne, ono spolnuje kot uboghliva stvar naloge najvišjega Gospoda svojega! Tako je! Bog! Tebi se klanjamo, tebe hvalimo, tvojo previdnost pove-ličujemo, bodi tvoja volja! — Pojdite torej v miru! — Sli so, toda ne sami. Mili Bog, čudni prizori! Čudni spremljevalci, čudna procesija, procesija dolga, pisana procesija! Procesija? Da, toda žalostna, bolje bi pogo-dil, če bi jo imenoval mrtvaški sprevod. Sprevod? Da, sprevod! Na vozech sede spremljevalci, žalostni in otožni. Če jih pogledas blizje, bi videl, kako se usiplje marsi-komu vrsta bisernih solz iz onih dveh studenčkov, in jih briše z belim robcem. Na okna, na vrata in na ulice je, rekel bi, privrelo vse, kar živi. Tu mahajo z robci, tam slisiš žalostni: ah, z Bogom! Tam množica ljudij, tukaj množica ljudij, po celem okrožju množice ljudij. To so naši ubožci vseh veroizpovedanj. Ti so hromi, drugi suhi kot veje, prišlo je vse, staro in mlado. »Odsel je dobrotnik tvoj, ubogo dete«, pravi prosjakinja mati na pol golemu detetu, katero je privila na prsi ter si ob enem otrla solzne oči. »Ej, dovale, Allah ti bio u

pomoči, hahli ostó, dragi muftijoz, slisil zopet drugega med Turki. »Uh, sôta ga, brate, ja zor ti hijaje ono čook, ja kršân li vladika i svestenik«, govori drugi ino- verec. Taki in enaki glasovi ti udarjajo na ušesa od ljudstva sem. Pa li ni to podobno mrtvaškemu spre- vodu? Konji so dospeli na mesto, zaostali so, a zadne- nila je z njimi v prevažanju tega dragocenega blaga silna lokomotiva. Okoli nje vse šumi, vse se prstiva, pomika, vse se vali kakor razburkano morje, čegar va- lovi se potiskajo in zibljejo v neprestanem šumu. Zvoni... Zvoni zopet... Ah, da bi bilo vsaj še dve, tri ure! Teško se diha, v prsih nekaj tišči, notranja bolj udarja s solzami na oko. Še slisil vzklike »z Bogom«, vidiš, kako ga poljubljajo, objemajo, roke močijo s sol- zami. Zveni v tretje, a tedaj zapiska tudi vlak. Kolesa zaskripljejo, zavilijo, vlak se jame pomikati, ah... Vse ga spremlja z očmi, vsi stoje kot okamenéli. Skozi okno železnično se prkaže škofova glava in gleda množico, gleda nepremično, ljubeznivo, sožalno, gleda tožno, briše si često z robcem od vročih solz moko lice, toda kri- stalne solze se ne dajo posušiti — škof joka mlo kot slabo dete! Vlak hiti, hiti besno, dimi se, peni se, leti ah kakor krilata ptica... ah izginol je! Z Bogom!

O, ti stroj, hitri stroj, vozi ga počasi, vozi ga oprezno, ker to je predragoceni biser, biser zemlje slo- venske, ki je kril in krasil glavo mile njene pomestrice Bosne, in ti ga moraš zdravega in celega vrniti v roke dragi sestri, njegovemu domu, kajti, dasiravno mu je bila Bosna druga očetajva, dasiravno jo je ljubil kot lastno domovino, vendar sme s svojim domačim pes- nikom reči z večjo pravico:

Tam, kjer beli so snežniki,
Holmci mali in veliki,
Kjer izvira hitra Sava,
Teče Soča, Krka, Drava,
Tam mi dedov zemlja krasna,
Dom junakov, dom je moj.
Tam, kjer je Ljubljana bela,
Davne čase že slovela,
Kjer slovenski mili rod,
Zemljo orje, mirno hod',
Tam mi zibka prvočasna
Tekla je, tam dom je moj.

Bratje Slovenci! Bratje našemu srcu mili in pre- dragi, ki niste samo enkrat pokazali svoje iskrene, svoje požrtvovalne ljubezni napram nam, drugim Jugoslo- slovanom. Ljubijo nas vsi Slovani, eni bolj, drugi manj, temu ne more oporekati nikdo, a vi ste dokazali naj- srčnejšo ljubezen do našega naroda v Bosni, doprina- sate velikanske žrtve za nas. Prav mnogo vas je v naši Bosni v vsaki službi, v vsaki časti, toda vsakdo je na svojem mestu, mož poštenjak, značaj, veren in udan sv. veri in cerkvi, veren in udan domovini in cesarju svojemu. To bi se moglo trditi gotovo o vsakem Slo- vencu in to je vaša splošno znana hvala, slava, dika in čast. Koren, izvor vsem tem vzvišenim vrlinam je ona živa vera, katera prešinja Slovenca, je ona prava krščanska vzgoja, katero si je pridobil od pobožnih svojih rodi- teljev in prevrlih dušnih pastirjev. Kateremu pa zalibog

to nedostaja, da je izvrtek svojega naroda, on je bil za ljudi med katerimi živi, on je samo na sramoto siere dobremu svojemu narodu. Dokler bote torej kakor do- slej pravili pošteti katoličani, toliko časa bote dika mili materi Sloveniji, koristni člani v človeški družbi, pravi bratje in dobrotniki svojih rojakov.

Glejte, bratje, kako drag kamen izgubljamo mi, glejte, kakoga vi dobivate! Pa da naj bi ne bilo naše srce žalostno pri toliki izgubi, pri tako težkem udarcu? Toda kolikor smo mi žalostni, v toliko morate biti vi veseli. Mila nam dežela Slovenska, vaša domovina, je porodila to dete, ga vzgojila, izobrazila, a ne za vas, temveč za nas. Previdnost božja ga je premeštila v našo deželo, kjer je razvijal polnih 16 let neumorno delav- nost svojo na obsežnem polju vere in prosvete, na slavo Stvarnika, v zveličanje neumrljivih duš in v večji častni blagor naroda našega. Kako naj se vam na tej ljubezni dovoľ zahvalimo?

Sprejmite vsaj bratski poljub, srčno hvalo, ker že jezik ne more izraziti tega, kar srce pri tem čuti.

Izpijmo torej kelih, katerega nam ponuja Bog, in da vrnemo sina njegovi slovenski materi, ker to je volja božja, ker zahteva to blagor dežele kranjske, in samo to dvoje je, kar nas se tolaži. O, vemo, kako so se nabrali temni oblaki nad milo nam Slovenijo, kako zlasti zadnji čas besni vihar, kakor po Krasu, kjer vse lomi, izvija in meče, kar le najde, pobija rodne brate, oče lazi reje, mej sinove iste matere razpor, mrtnjo in prepiz. Narod in cerkev željno pričakujeta pomoči, dvi- gata roke k nebu, promije o njega rešenika, in nebo

usliši njih prošnjo ter jim pošlje pravega angela miru, a oni kličejo soglasno:

Pridi zverda naša, prid!
Javno v nas opri oči,
Naj moj dom te zopet vidi,
Zlata zvezda srečnih dni!

Pridi torej, prid, ker smo vsi dobro prepričani, da si sposoben prinesiti in utrditi med njimi zaseljeni mir in slogo, saj si očitno izjavil, da Ti ni nič bolj pri- srcu, kakor sreča Tvojega naroda slovenskega, čegar ljubezen se je jela zopet ozivljati v Tvojem srcu, ker je morala nekaj časa odstopiti mesto ljubezni do Hrvatov. Ostala bo ta še nadalje v Tvojih prsih, a ona se bo vedno čvrstje ukoreninjala, a ti boš oni »vogelni ka- men«, kateri bo zedinil oba naroda v enoto glede na narodnost in na književnost.

Pojdi, toda spremljan z blagoslovom Device Ma- rije in presv. Srca Jezusovega, katerih češčenje si to- liko razsirjal. Pojdi, toda neizbrisljiv iz našega srca, kakor smo tudi mi in naša Bosna Tebi nepozabljivi. Pojdi, toda preje prejmi srčno hvalo od cerkve v Bosni, za katero si se ves žrtvoval, za katere blaginjo si to- liko storil. Pojdi, toda sprejemi zahvalo od onega »Glas- nika« reda frančiškanskega, katerega si tako gorko lju- bil, ker bil si kot tretjerednik udani njegov sin. Pojdi, toda zapisan z večnimi in zlatimi črkami globoko v naša srca, v annale naše dežele, Tebi mile Bosne, kakor bo tudi ona ostala utisnjena neizbrisljivo v srcu Tvojem. In zopet in to zadnjič: Z Bogom!

Razgled po Slovenskem.

Državnozborna dopolnilna volitev namestu od- stopivšega dr. Šusteršiča se vrši dne 6. junija. Kandidat katoliško-narodne stranke je deželnega sodišča svetnik g. Ivan Vencelj. Kolikor moremo posneti iz poročil, so se povsod volitve volilnih mož vršile mirno, v nekaterih krajih, kakor n. pr. v Arčičah in v Zagorju ob Savi so pokušali soc. dem. svojo srečo, a je v obeh krajih zmagala naša stranka.

V načelnistvo gospodarske zveze so bili pri osno- valni odborovi seji poleg predsednika dr. Šusteršiča iz- voljeni nastopni gg.: vodja Povše, drž. posl. dr. Krek, knezskof. tajnik J. Šaka, zupan sentviški A. Belec in trgovec Kaušek, namestnika pa sta gg.: I. Pliberšek in V. Schweitzer. Osnovala sta se lokalni goriški odsek in strokovni trgovski odsek, slednji po nasvetu gosp. učitelja Jakliča.

(Umrli je) 22. m. m. v hiralnici pri sv. J. zefu v Ljubljani po dolgotrajni bolezni č. g. Janez Čizek, misi- jonar sv. Vičencija Pavljanskega v 32. letu. Bil je rojen leta 1866. v Pilstanju na Štajerskem in je leta 1890 v Rimu prejel mašniško posvečenje. Služboval je tri leta v Ljubljani pri cerkvi Jezusovega Srca, in kot pomoč-

nik v bolnici in je tudi misijonaril v ljubljanski šk. fiji. Naj počiva v miru zlata duša!

Osebnost. Gospod Fr. Finžgar, kaplan v Ko- čevju, je prestavljen kot kaplan v Idrijo, v Kočevje pa je prišel kot kaplan go-pod Gliebe, dosedaj kaplan v Fari pri Kostelu.

Z Vrhnike. V gozdovih nad Vrhniko prišli so na sled dvema medvedoma, ki sta nekemu posestniku tudi že raztrgala eno goved. Vrhniki lovci ju pridno zale- zujejo. Priklatlja sta se semkaj najbrže iz gozdov kneza Windischgratza.

Nesreča na železnici. V soboto je kamniski vlak pri Trzinu povozil konja, ki se je bil splasil ter kočil med vlak. Lastnik konja je bil mizar Pirnat iz Loke pri Mengšu. — V petek je poštni vlak južne železnice na progi med Savo in Zagorjem povozil okoli 55 let sta- rega človeka, ki je bil na mestu mrtev.

Nadvojvoda Leopold je umrl dne 24. na svojem gradu Hörnstein na Nizjem Avstrijskem. Kot član ce- sarske hiše se je porodil pokojnik dne 6. junija 1823. v Milanu. Posvetil se je vojaškemu stanu in se je ude- ležil vojak l. 1848, 1849, 1854, 1859 in 1866. — Leta

1880 se je nadvojvoda valed bolehnosti odtegnil javnosti in od tedaj je živel zase na svojem gradu. Od letošnje velike noči je visoki pokojnik vidno hiral, dokler ga ni smrt rešila hudih muk.

Z Vrhnike. Velikega pomena za bodoči razvoj Vrhnike bil je 21. maj t. l., ko se je bil vršil prvi ubod za novo železnično progo, ki ima naš trg kmalu prikleniti svetovnemu prometu. V imenu c. k. vlade prisostvoval je tej slavnosti vladni svetnik marki Gozani, kot zastopnik železničnega ministerstva trgovske zbornice predsednik Perdan, državne poslance je zastopal dr. Ferjancič, deželni odbor dr. Tavčar. Zraven se je vdeležilo slavnosti več dam iz Ljubljane, podjetnik Zupančič in mnogo občanstva. Ob 10. uri daroval je domači g. dekan L. Gantar na holmcu sv. Trojice sveto mašo, kateri je sledil predjužnik na prostem. Ob pol 1 pomikala se je dolga vrsta slavnostnih gostov in domačinov na k-a-j nove Vrhniske postaje. Tu je bil postavljen z zastavami in zelenjem okrašen šotor. Župan Jelovšek pozdravi navzoče, ljubljansk župan Heibar kot načelnik konsorcija za novo železnico izpregovori nekoliko o prometnej zgodovini Vrhnike in omenja že toliko deset let goječo željo prebivalstva po železnici. Z slavniki na presvitlega cesarja ubode prvo lopato, čemur mu sledi drugi gostje. Raz griča pa so gromeli topi in donašali prebivalstvu in okoličanom veselo vest o pričatej novej železnični progi. Ob 2. uri vršil se je po vrhniskih damah jako fino in okusno prirejen banket za 60 oseb. Pri penečem šampancu nazdravi župan Jelovšek presvitlemu cesarju H. ibar napije vsem sodelovalcem in pospešateljem Vrhniske železnice. Dr. Ferjancič izraža nado, da se železnica iz strateških ozirov kmalo podaljša proti Gorici. Deželni poslanec Lenarčič v imenu Vrhniske industrije povzdigne svojo čašo na zdravje H. ibarja kot duši celega podjetja. S tem bil je uradni del končan in razvila se je neprisiljena domača zabava. Tako se je dostojno slavil dan, ki obeta Vrhniki lepše dneve. Bode li bodoča železnica v resnici v vsestransko korist in nam bo donašala, kar sedaj o njej drugi pričakujejo, nas bode o tem učila prihodnost.

Požar je vničil v Šavljpočih, fare Širje pri Zidanem mostu, peterim kmetom vsa gospodarska poslopja, nekaj živine, obleko, zivež takó da je škoda okoli 18.000 gl. in so pogoreli veliki siromaki. Zavarovan je bil samo eden za 500 gl.

Iz Stare Osešice pri Poljanah se nam poroča, da so se na sv. Marka dan v H. tovljah, fare Trata, na shodu stegli fantje; ali tepež se je tako nesrečno končal, da je nekdo od kamena zadet obležal na mestu, in pozneje kmalu umrl. Kdaj bodo naši gorenjski fantje, sicer pošteni korenjaki, prenehali na tako sorov način kazati svojo srčnost?

Hajduštvo Z Vrha pri Vinici se nam poroča: M. noli teden sem bil onostran Kolpe na Hrvatskem ter zvedel, da se je 24. aprila po noči pri Lescu eno uro od Vrha prepeljalo čez Kolpo dvajset hajdukov. Vsi so bili oboroženi s puškami in noži. Ti hajduki so bili

bržčas oni, ki so nekaj dnij preje oropali občinsko blagajno v Moravicah. Skušali so tudi v Delnicah priti v neki dušan, a jih je trgovec preplašil s streljanjem. Hajduki so iz L. ke. Vzrok hajduštva na Hrvatskem je veliko siromaštvo in propad združnega življenja. Priponim se, da so hajduki leta 1815 ubili župnika na Vrhu, Nikolo Babiča, rodóm Hrvata iz Lukovega Dola.

Iz Komende 17. maja. Poročati Vam moram kar hkratu o dveh požarih v tukajšnji okolici. Prvi je bil 15. maja zvečer okrog 10. ure na Križu, kjer je pogorelo posestniku po domače Soldatiču leseno in s slamo krito poslopje. Drugi, mnogo večji požar pa je bil 16. maja večer okrog polujednajste ure v Kaplji Vasi. Vnela sta se skednja posestnika Janeza Lukanca iz Kaplje Vasi h. št. 17, od koder se je ogenj bliskoma razširil na bližno ležeče in s slamo krito hišno poslopje in na hlev. Da bi bil veter, bila bi nevarnost za jedni del vasi. Gasilno društvo je bilo takoj na mestu požara, a ni moglo drugega obvarovati nego svinjake; vzrok so temu blizu skupaj stoječa slamnata poslopja. Škoda čeni se približno na 4000 gl. Pogorelec je bil zavarovan. Vzrok p. žara je neznan.

Na Rovih je bil 1. maja občni zbor hranilnice in posojilnice za prvo upravno leto 1897. Iz poročila posnamemo sledeče: Hranilnica je začela poslovati 10. okt. 1897. V manj kakor treh mesecih je bilo prometa 53.604 gl. 31 kr. in sicer sprejemkov 26.870 gl. 9 kr., izdatkov pa 26.734 gl. 22 kr. Stanje hranilnih vlog sklepom računskega leta 25.329 gl. 69 kr. Posojil se je dalo 5300 gl. Ostega dobička je bilo 125 gl. 19 kr. Koncem aprila narastle so hranilne vloge na 35.278 gl. 10 kr., prometa pa bilo 92.008 gl. 58 kr., in to v dobrih šestih mesecih. Čujete, g. Lapažne v Krškem? Še vilke govore proti vaši modrosti, katero ste baje podajali v nekem poročilu proti nam. K razoočerenosti se je predlagalo sledeče: Določiti se dva uradna dneva v tednu, nedelja in petek; posojila se izplačujejo vsak petek od 8. do 12. ure dopoldne; prošnjiški za posojila morajo vložiti ali pismeno ali ustno svoje prošnje vsaj 14 dni prej, predno da dobe denar. Gospodu Lapažnetu v Krškem pa bodi povedano: Pošto imamo pri nas bližje, kakor marsikateri Ljubljčan, le dobrih pet minut oddaljeno, in do železniške postaje Jarše-Mengeš je le kakih 20 minut. Dolgo vrsto let smo imeli zasilno solo, ki je prenehala pred par leti, upamo pa trdno, da se nam gotovo dovoli letos pravilna šola v spomin na 50-letno vladanje presvitlega cesarja. Na drugo ne odgovarjamo in se priporočamo »visokemu« gospodu v Krškem, da v prihodnje pusti v miru nas uboge Rovane.

Požar. Na Pijavi Gorici je nastal 23. maja velik požar, ki je uničil 14 hišnih števil. Pogorelo je tudi mnogo gospodarskih poslopij. Cerkveni zvonik je popolnoma uničen ter so zvonovi padli na tla ter se razbili. Na mesto nesreče ste došli gasilni društvi z Lga in Šmarja. Ponesrečeni posestniki so večinoma zavarovani. Ogenj se je razširil iz hiše Fr. Skubica, kateremu je zažgal triletni otrok.

Raznoterosti.

(Krščanski Dunaj.) V nedeljo, 22. maja, so praznovali dunajske Marijine družbe in krščanska društva poudarila prispevek cesarja na prav slovesen način. V ravno isti cerkvi »Am Hof«, kjer je pred 250 leti posvetil cesar Ferdinand III. sebe, svojo družino in vse cesarstvo brezmadežni Devici, pred ravno istim kipom Matere božje, katerega je postavil v spomin tega dne, so se zbrali verni Dunajčani in prosili presveto Devico, pomočnico kristijanov, naj varuje še naprej presvitlega vladarja in vse cesarstvo. Posvetil se je pa cesar Ferdinand Mariji 18. maja 1647. s temi lepimi besedami: Vsegamogočni, večni Bog, po katerem vladajo kralji, in v čigar roki je vsa moč in oblast kraljestev! Jaz Ferdinand se ponizujem pred tvojim božjim veličastvom in imenujem in volim danes v svojem in svojih naslednikov imenu, kakor tudi v imenu slavne avstrijske dežele, brezmadežno, deviško Mater tvojega sina za posebno gospodovalko in zaščitnico te nadvojvodine. Poleg tega obljubljam slovesno, da se praznik brezmadežnega spočetja, dan 8. junija, vsako leto s postom prejšnjega dne v vsej deželi kot zapovedan praznik slovesno praznuje. Najvišji Gospod nebes in zemlje, ki sprejemaš to, kar se tvoji Materi zgodi, kakor bi se ti zgodilo, prosim te, sprejmi milostno to obljubo, katero si mi ti sam navdihal, in stegni svojo roko, da varuješ mene, mojo hišo in narode, ki so mi podložni. Amen. — Dunaj pokazuje pri vsaki priliki svoje krščanske lice. Najlepše je, da se udeležuje takih slovesnosti, tudi visoka gospoda. Sveda je bil tudi vrli Lueger pričujoč. Dal Bog, da bi tudi druga mesta začela posnemati krščanski Dunaj!

(Paganska milosrčnost.) Pri Grkih in Rimljanih niso imeli ljudje, če niso bili državljani, nobenih pravic. Reveže so zaničevali, kar se je dalo. Tega pa niso delali le navadni Rimci in Grki, marveč tudi najbistroumnejše glave. Tako imenujeta slavna moža, Ciceron in Seneka milosrčnost in usmiljenje napako značaja, slabost duha in srca. Imenitni pesnik Horacij po imenu se norčuje iz umazane revščine. Drugi pesnik, Vergilij, meni, da je oni najbolj čednostni človek, ki ne kaže nobene milosrčnosti nasproti revežu. Kako se je splošno sodilo o revščini in usmiljenju, nam pove Plavt v jedni svojih pesnih: »Slabe zasluge ima za reveža, kdor mu da jesti ali piti; zakej kar on da, je zgubljeno in revežu podaljša le še bedno življenje.« — ali z drugimi besedami: najmodrejša dela oni, kdor pusti, da umre revež lakote. — Kako vse drugače je preskrbljeno v krščanstvu za reveže, ko jih moramo — po Odrešnikovi zapovedi — ljubiti, kakor samega sebe.

(Materine solze.) V Kolinu ob Renu je živel mladenič, ki je prvi mladostni čas jako dobro porabil. Ko pa je začel zahajati med slabo družbo, se je popolnoma predrugačil; odslej mu je bil najljubši kraj gostilna. Večkrat je prišel še-le pozno v noč domov. Nekoč pride

zopet prav pozno; tiho se splazi v svojo sobo, menač, da njegova mati že spi. Mati pa je čula, in čez nekaj časa pride v njegovo sobo, p'k'ekne pred sv. razpelo, in začne jokati. Potem gre tiho do sinove postelje, in dve materini solzi padeta na njegov obraz. Sin je bil prebujen, in to ga je tako presunilo, da je drugo jutro šel k materi, in jo prosil odpuščenja. »Odslej se hočem predrugačiti in ti nikakih skrbi več napravljati!« Ostal je mož beseda, in dobro se mu je godilo. —

(Žalostne posledice socijalnodemokratskih nauk.) se po mnogih krajih prav živo prikazujejo. To je opaziti v prvi vrsti pri mladini. Marsikdo se vpraša, kako je to mogoče, saj mladina vendar ni socijalistična? — A stvar je taka: »Sodrug« dobro vedo, da če se jim posreči pokvariti mladino, bo za njih revolucionarne namene delo lahko. Zato zahtevajo, da se ne sme nobenemu duhovniku dopustiti, da prestopi šolski prag. Ti hinavski ljudje dobro vedo, da le duhovnik more s svojimi nauki ohraniti mladini nepokvarjena, odkritosrčna srca in nramnost. Brez vere pa ni mogoče misliti napredka v nramnem življenju. Ni torej čuda, da je ravno v onih krajih, kjer so socijalisti deloma že dosegli svoj namen, da ne sme duhovnik več v šolo, mladina najbolj popačena in nepravna. Koliko žalostnih zgledov nahajamo samo na L.škem. Listi pišejo o umorih, ki jih izvršujejo komaj k pameti p'šli otroci. Tako je nedavno poročal neki laški časopis, da je v Beneventu zak'al 13letni deček svojega sošolca; v Trani je hotela 13letna deklica zastupiti vso domačo družino, ker ji nista oče in mati dovolila nekega pregrešnega znanja. Enakih zgledov imamo na razpolago še več. — Ali niso res to žalostne posledice soc. demokracije? — Sicer pravijo »sodrug«, da je vera privatna stvar; s takimi neumnimi frazami hočejo vloviti v svoje zanjke nepodučeno ljudstvo. V resnici pa mislijo o veri vse drugače, kar tudi dejanjsko kažejo. Pri tem početju jih najbolj ovirajo katoliški duhovniki, zato tako sovraštvo do njih. To so prav lepo pokazali ob izgreduh radi jezikovnih naredb. N'kjer niso prizanašali semenščem in župniščem; naščuvana druhal je najraje tu pobijala okna. V Celovcu so raznesli listke po mestu in ščuvali delavce, naj se vzdignejo zoper duhovnike. Da imajo ti ljudje tako korajžo, je vzrok to, da se jim od strani svetne gosposke ne zgodi nobena krivica. Varujte se torej socijalnih demokratov, da vas ne vlove v svoje, povsodi nastavljene mreže.

(Zarekel se je.) Mali Matijček gleda strica, ki je prišel svojemu bratu v poséte ter pravi: »I, saj nimate tako velikega grla!« — Stric: »Kako to?« — Matijček: »Oče pa pravijo, da ste že dve hiši po grlu pognali.«

(To je kaj družega.) Predstojnik stopi v pisarno. Bom prosil, — tukaj se je kadilo! Ne smradite mi zraka še s tistimi strupenimi svačkami! — Pisar: »Oprostite,

gospod predstojnik, gospod predsednik so bili tukaj in so kadili! — Predstojnik: »A, to je kaj drugega! — Moram se enkrat poduhati, — aj, to prijetno diši!«
(Na levo.) Sluga: »Gospod graščak! Vas jazbecar je prinesel jerebico.« — Graščak: »Izvrstno! Torej sem

vendar kaj zadell!« — Sluga: »A je pečena!« — Graščak: »O, jejmene! moj zajutrek!«

(Ni krščen.) Natan: »Šmul, ali te ni sram zahajati k krščanskemu vinotoču?« — Šmul: »Sram, zakaj?«
»Saj vino njegovo ni krščeno!«

Narodno gospodarstvo.

Kaj delajmo meseca maja pri sadnem drevju.

Da obvarujemo mlada drevesca, storimo v tem slučaju prav, če izkopljemo okoli slabo rastočih dreves par po 60 cm. globokih lukenj, katera potem zalijemo z gnojnicco. Najboljše pa je, če s posebnim svedrom izvrtamo po 12 cm. široke in primerno globoke luknje, v katere vtaknemo lončene cevi, kakeršne uporabljamo pri drenatzi, to je pri osuševanju zemlje s cevmi. Te cevi imajo to prednost, da ni potreba vsaki pot posebnih jam kopati in se torej jedna in ista luknja večkrat z gnojnicco zalije.

Paziti nam je pa pri takem gnojenju posebno na to, da nikdar ne uporabimo za gnojenje sveže gnojnice, katera drevesom le škoduje. Gnojnica mora biti namreč dobro razkrojena (segnita) ter z vodo stanjšana. Najboljše je, če svežemu kravjeku primešamo nekoliko živinske krvi ter to zmes, kateri smo pridejali še peščico pepela, z vodo stanjšamo in jo pustimo, da dobro segrije ali prevre. Tako tekoče gnojivo je mnogo boljše, nego navadna gnojnica. Na ta način treba je gnojiti začetkom in sredi meseca maja. Mladim drevesom zadostuje že jedna škropilnica te tekočine; starejšim pa dve tri ali četiri.

Tako gnojitev ponavljati moramo po več let zaporedoma in tako dolgo, da se prične drevo krepko razvijati. Istotako kakor gnojnice, ugaja sadnemu drevju tudi mešani gnoj ali kompost, s katerim lahko v vsakem času gnojimo, ne da bi se bilo bati, da bi ta gnoj drevju škodoval.

Pripeti se pa tudi, da sadna drevesa premočno v les ženó, v takem slučaju jim je treba — kakor naši kmetovalci pravijo — puščati, kar se zgodi na ta način, da naredimo na severni strani debla z ostrim nožem v kožo od zgoraj navzdol zarezo. Taka zareza potrebuje, predno se zaceli, mnogo soka, katerega drevescu odzame. Včasih je potreba napraviti tudi po več takih zarez. To delo izvršimo pa vselej meseca maja.

Pomoč zoper sive lase je sok svežih olupkov orehovich. S tem namaši lase, katere si prej dobro zmil in pazi, da se kože preveč ne dotikaš, kajti tudi ta ne zgubi več orehove barve. Lasje so najprvo rumenkasti, potem pa dobe kostanjevo barvo.

Vino iz jagod ima v sebi veliko zdravilno moč. Rabi se uspešno zoper influenco, kašelj in zoper vsako

prehlajenje. K 10 kg. jagod denemo 3½ kg. sladkorja brez vode. Tudi za zajutrek tekne to vino.

Suha stanovanja. Hočemo li zvedeti, če stanujemo v suhi, ne pa v vlažni sobi, odpraskajmo malo ometa raz steno. Tam vlijemo malo jesih. Če se jesih peni in zašumi, potem je stena suha; če pa ne zašumi, potem je gotovo, da bo soba vlažna, kakor hitro bomo stanovali nekaj časa v nji. Ta poskus je zlasti pri novih hišah jako vspešen.

Jajca se prav dobro ohranijo, če jih malo namažemo z razelino, ki se dobi v vsaki lekarni za par krajcarjev, in jih postavimo po konci v kak jerbis ali v zaboj. Posodo postavimo pa na suh kraj.

Goreči petrolej se pogasi s mlekom. Neki dekli je padla po neprevidnosti petrolejeva svetilka na tla in olje se vname. Vzlic vsem poskusom se ogenj ne da pogasiti. Tu zagrabi ona v naglici lonec mleka, misleč, da je voda, in zlije nad ogenj. Pri tej priči je nehalo goreti.

Koze in podgane. Nekemu posestniku delale so podgane veliko škodo. Niti s pastjo, niti s strupom ni mogel pregnati škodljive zalege. Slučajno kupi dve kozi in jih spusti nekoliko po dvorišču, kjer je bilo radi hleva največ podgan. Ni še bilo en teden od tega, in podgan ni bilo videti več in tako je ostalo eno leto. Potem pa kmet proda koze in kmalu potem so se podgane zopet naselile in so zopet izginile, ko je kupil novih koz.

Prekajenje mesa. V kleti, katera mora imeti kamnita tla, si sezidamo nekaj sobici podoben prostor. Zazidan mora biti od vseh strani. Zgoraj napravimo potrebno velika vrata, skozi katera devamo svinjino prekajati. Spodaj pa so majhna vratica z malo pečjo, katero zakurimo. Zgoraj pa se spelje dim na prosto, kjer si napravimo pri dimniku mala vratica, da dimu zapiramo pot popolnoma, ali pa le nekoliko, kakor je ravno treba. Spodaj v peč denemo par ogljev, katere zakurimo in jih pokrijemo z žaganjem trdega lesa, torej bukve ali hrasta, kajti žaganje od jelovine da preveč saji. To žaganje tli samo počasi. Na ta način se meso lahko jako fino prekadi.

Vroč, da krompir črni, je največ ta, da se ga preveč dotikamo. Tega se lahko obvarujemo s tem, da ga stresemo v kleti na drobno plast slame in se ga kolikor mogoče malo dotikamo. Tudi stresati ga ne smemo preveč močno.

**Prilodnja številka „DOMOLIUBA“ izide dan
16. junija 1898 zvečer.**

Loterijske srečke.

Dunaj, 28. maja:	55	62	29	87	45.
Lina, 21. maja:	26,	2,	48	78,	5
Trst, 21. maja:	75	68,	44,	65,	10.
Gradeo, 28. maja:	23,	7,	44,	25	43.

Tržne cene v Ljubljani.

28. maja.

	g.	kr.		g.	kr.
Pšenica m. st.	14	—	Špeh, povojen, kgr.	—	72
Reč.	9	80	Surovo maslo,	—	80
Ječmen,	8	50	Jajce, jedno	—	2
Oves,	8	50	Mleko, liter	—	10
Ajda,	10	50	Goveje meso kgr.	—	64
Prose,	7	50	Telečje	—	62
Koruz,	7	20	Svinjsko	—	70
Krompir,	4	20	Kostrunovo	—	40
Leča hktl.	13	—	Pišanec	—	48
Grab,	12	—	Galoh	—	18
Fitol,	12	—	Seno, 100 kgr.	—	178
Maslo kgr.	—	94	Slama,	—	160
Masi,	—	72	Drva trda, 4 kub. mtr.	—	630
Špeh, svež	—	68	— mehka	—	430

Proda se

lepo malo posestvo

na Gorenjskem blizu postaje Podnart. 822 1-1
Natančna pojasnila o tej prodaji poizvedeti so pri Vinko
Hudoverniku v Radovljici.

Preselitev.

S svojo znano zalogo lepe razne bombaževine in
volne po najnižji ceni sem se preselil iz barake za škočjo
ob Ljubljani v hišo gospa

V. Pavrove na Sv. Petra cesti šte. 24.

815 2

Tomaž Lucin

Prostovoljno se prodaja

812 2-2

posestvo

v Javorniških Rovih; pol ure od železniške po-
staje Javornik na Gorenjskem, obsegajoče: hišo in
kajžo ter gospodarsko poslopje, vse v do-
brem stanu; zemljišča 10 oralov, gozda 20 oral. Več se
zve pri Antonu Noč, pos. v Vrbi, p. Žirovnica.

Zastonj

387 (4-1)

319 (12-1)

šivalni stroji
nikjer ne dobivajo!

Tržka vsprejema
pod dobrimi pogoji
potorvalce in zastop-
nike za deželo.

Kdor pa hoče kupiti iz-
vrsten in trpečen šivalni
stroj za 5% ceneje kakor kje
drugej, ta naj se zaupno obrne
na prvo in najstarejšo tovarniško
zalogo šivalnih in poljedelskih
strojev na Kranjskem

Franc Detter
Ljubljana, Stari trg
št. 1.

Pozor!

5%
ceneje kakor kje
drugej.

Velika zaloga
bicikljev in poljedelskih
strojev!

Ceniki zastonj in poštnine prosto.

Sprejme se takoj v
službo izvežban me-
sarski pomočnik proti
mesečni plači 8 do
10 gld. pri Francu
Logarju, mesarju v
Ajdovščini. 308 3-3

100 do 300 gld.

na mesec lahko post-
maluti sleherni ter povsod
brez zgube, ako hoče pro-
dajati postavne dopuščne
srečke in drisavna pisma.

Ponudbe na Ludovika
Goslarischer, Budapest VII.
Deutschgasse 8. 267 1-10
353 10-1

Pozor! Podpisanemu
je 17. majnika
ušla iz hleva telica, devet
mesecev stara rudeče-
brezasta. Ako je kateremu
znano, kje da se nahaja,
ga prosim, da podpisa-
nemu o tem sporoči.

Jan. Stele v Zalogu
pod Ljubljano.

Ivan Kordik

v Ljubljani,

Prešernove (Slonove) ulice 10-14. z alpaka-držaji. — Zunanja naročila se točno in po nizkih cenah izvrše.

priporoča svojo zalogo raznih galanterijskih izdelkov in drob-
nine na drobno in za gospode trgovce na debelo. 320 1

Potrebščin za krojače, sedlarje, šivilje, čevljarje in trafikante.

Za gostilničarje: Žlice, vilice in nože z lesenimi, koščenimi in

Vožnje karte

tovorni listi

AMERIKO.

812 1 Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke č. kr. avstrijske vlade.

Pojasnila daje radovoljno

koncesijonovana potovalna pisarna

E. Schmarda

v Ljubljani. Marije Terezije cesta šte. 4,
 pritličje na levo. 862 25-2

Vsega ozira vreden

ter domač izdelek je iz kranjskih planinskih rastlin
 napravljena liker 273 8

„Triglav“**J. Klauer-ja v Ljubljani.**

Po svoji čistosti in veliki zdravilni moči za želodec je
 ta žganjina vsega priporočevanja vredna. Kot krepčalo ga
 je najbolje imeti v vsakem gospodinjstvu.

Na prodaj je v lekarnah gg. M. Leustek in Ubald
 pl. Trakósky, kakor tudi v celotni pri vseh prodajalnih
 delikates in v specerijah. 26-25 99

Prodá se iz proste roke

lepo posestvo

309 3-3 v Podgorici

s frugo vred in vsem gospo-
 darskim orodjem. Posestvo ob-
 sega bliso s tremi sobami,
 vežo, dve kleti, kade, dva
 hleva, vse zidane; dva avi-
 njaka, šupo in kozolet, vse
 v najboljšem stanju. Zemljišča
 je: štiri orale ajlv, okolo
 800 sežnjev sadnega vrta,
 travnika, pašnika in listnika
 ter tri orale in 1400 sežnjev
 izvrstnega gozda. Posestvo je
 oddaljeno pike pol ure od že-
 lezniške postaje ali deset
 minut od župne cerkve v
 Dobropolju. — Tretjino kup-
 nine plačati je takoj, drugi dve
 tretjini po dogovoru pod ugod-
 nimi pogoji. Na željo se dá tudi
 v najem za več let polje,
 posejano z lucerno deteljo. —
 Več se izve pri lastniku od 8. do
 13. junija t. l. — Pismene po-
 nudbe naslovijo se na gospoda
 Ivana Adamiča, trgovca
 v Križovacu na Hrvaškem.

Za slučaj, da se ne oglavi
 kupec, prodala se bode košnja
 trave in detele dné 12. junija
 t. l. proti plači o Božiču.

V zalogi »Katoške Bu-
 kvarne« je izšla in se dobiva
 po vseh knjigarnah v četrtem
 pomnoženem natisu za slo-
 venske gospodinjice in kuharice
 prepotrebna knjiga

**Slovenska
 kuharica**

ali

navod okusno ku-
 hat navadna in
 imenitna jedila.

Spisala in in na avitlo
 dala Magdalena Pleiweis.
 — Tej novi izdaji je pridejan
 obširen dodatek, katerega
 je spisala M. Lavtišar.

Vkljub temu, da je vse-
 bina knjige vsled dodatka zda-
 tno obširnejša, kakor v prejšnjih
 izdajah. knjiga obsega v novi
 izdaji 398 strani, ostala je
 cena stara, namreč za ne-
 vezano i gld. 50 kr., za
 vezano v platno pa
 1.80 gld.; po pošti poslana
 10 kr. več.

Preselitev špecerijske trgovine.

Usojam si uljudno naznaniti, da sem preselil svoje

špecerijsko prodajalnico**v barako na Pogačarjevem trgu**

ob strani knezoškofjske palače koncem Medarskih ulic.

Zahvaljeval se hkratu za doslej mi izkazano na-
 klonjenost prošim za ohranitev iste tudi v bodoče v
 novi prodajalnici.

Velepoštovanjem

314 2 2

J. Klauer.**Zanesljiva domača tvrdka!****Pečar IVAN URAN Pečar**

izdelovalec glinastih proizvodov

v Ljubljani, Gradišče št. 9, Igriške ulice št. 2

priporoča pred. duhovščini v mestu in na deželi lepo
 svojo zalogo najraznovrstnejših

belih in barvenih pečij, štedilnikov itd.**315 2 iz glinaste snovi**

in vseh drugih v pečarstvo stroko vstevajočih se izdelkov
 Za trpežno, dobro delo jamči. Cene so kar možno nizke.

VABILO**izvanrednemu občnemu zboru****konsumnega društva pri D. M. v Polji,**

ki bo

dné 5. junija 1898 ob 4. uri popoldne**v prostorih društvene prodajalnice v Slapah št. 49.****Dnevni red:**

1. Volitev štirih odbornikov.
2. Volitev treh namestnikov.
3. Volitev jednega člana pregledovalnega odseka in jednega namestnika.
4. Slučajnosti.

K obilni udeležbi uljudno vabi

317 1-1

odbor.**Zarezano strešno opeko**

(Strangfalz-Dachziegel)

prešano opeko za zid in navadno
 opeko za zid ponujata po znatno znižani ceni

Knez & Supančič 294 5

tovarna za opeko v Ljubljani.

Le **50** kr. za **4** žrebanja.

Zadnji mesec.

315 1

Glavni dobitnik

887 2

1krat **100.000** kron in 4krat **25.000** kron
v denarjih po odbitku 20%.

Jubilejne razstavne srečke
à 50 kr.

I. žrebanje: 25. junija 1898.
II. žrebanje: 6. avgusta 1898.
III. žrebanje: 15. septembra 1898.
IV. žrebanje: 22. oktobra 1898.

priporoča **J. C. Mayer**, menjalnica v Ljubljani.

C. Klemt,

tovarna za polkna,

Brúnov na Češkem

priporoča svoja
izvirna, šestkrat
odlikovana

polkna
in lesena za-
grinjala na
valjeih.

Cenik brezplačno.

Agentje za razprodajanje
pri privatnikih se vsprejemajo.
807 5-3

HERBABNY-jev

podfosfornasto-kisli

apneno-železni sirup.

Ta 28 let z največjim uspehom rabljeni prsi sirup
raztaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pôt,
daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redil-
nost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko
si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi,
raztopljive fosforne-apnene soli, ki so v njem, pa po-
sebnost pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje
kostij. 725 30-20

Cena steklenici je 1 gld. 25 kr., po pošti 20 kr.
več za zavijanje. (Polsteklenic ni.)

Prosimo, da se vedno
izrecno zahteva Herbabny-jev
apneno-železni sirup. Kot
znak izvora se nahaja v steklu in
na zamašku ime, "Herbabny"
vtisnjeno z vzvišenimi črkami in
nom vsaka steklenica poleg stoječo
uradno registrov. varstveno
znamko, na katere znamenja naj
se blagovoli paziti.

239 11 Osrednje skladišče:

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII/1, Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju in v kronevinah.

Sidro

Liniment. Capsici compos.

231 15 iz lekarne Richter-jeve v Pragi

priznana izvrstno bolečine olajšujoče ma-
zilo je dobiti posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. v
vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh priljubljeno
domače zdravilo kar kratko kot 707 39-37

Richter-jev liniment s sidrom

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah s
znano varstveno marko „sidro“ kot pristno.

Richter-jeva lekarna
pri slatem levu v Pragi.

Unio catholica,

313 1 ZAVAROVALNA DRUŽBA,

Dunaj, I., Bäckerstrasse 14,

se priporoča vsem katoličanom, ki si za združenje
na gospodarskem polju prizadevajo. Unio catholica
zavaruje proti ognju, razgodi in na življenje; zlasti
zvonove proti razpokli. 880 2-2

Išče zaupanja vrednih zastopnikov.

Popolna varnost. Zmerne premije.

Glavno zastopstvo za Kranjsko
v Ljubljani, Kongresni trg.

PRISTEN

Cena zavoja 25 kr. (50 vnosov)
vsobina 500 gramov.

V svojo lastno korist naj zahtevajo in
jemljejo kupovalci iz take izvirne zavoje.